سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره پانزدهم، تیر ۱۳۹۵، ۲۹۴-۲۹۳

دستکاری تصاویر: «مبرا» یا «فریب‌آمیز»؟

Image Manipulation: Innocent or Fraudulent?

محسن رضائیان[۱]
M. Rezaeian

یکی از مسائلی‌که مجلات علوم پزشکی با آن رو به رو هستند، دستکاری تصاویری است که محققین در طی مطالعه خود ثبت کرده‌اند. دستکاری تصاویر معمولاً در دو حالت رخ می‌دهد. در حالت اول، محققین ممکن است برای شفاف‌سازیِ تصاویرِ ثبت‌شده، اقدام به تباین (Contrast) و تطبیق (Adjustment) مختصری در رنگ‌های ثبت‌شده بنمایند؛ از این دستکاری معمولاً به عنوان «دستکاری مبرا» (Innocent) یا «زیباسازی» (Beautification) یاد می‌گردد. حالت دومی که ممکن است در آن دستکاری تصاویر رخ دهد، زمانی است که محققین بخشی از داده‌های تصویری را از روی عمد اضافه و یا حذف می‌نمایند؛ این نوع دستکاری، «دستکاری فریب‌آمیز» (Fraudulent) نامیده می‌شود[۲-۱].

توصیه شده است که مجلات علمی از نویسندگانی که مقالات آن حاوی تصاویر می‌باشند، درخواست نمایند تا بیانیه‌ای را امضاء نمایند که در آن متعهد شوند که تصاویر آنها دارای اعتبار (Authenticity) می‌باشد. همچنین، از نویسندگان خواسته شده است که قبل از ارائه مقاله خود به مجله، از این نکته اطمینان حاصل نمایند که تصاویر ارائه‌شده در مقاله دارای اعتبار می‌باشد. از همین رو، نویسندگان باید حتی از «دستکاری مبرا» نیز در تصاویر مقاله خود اجتناب نموده و فقط تصاویر اولیه را به دفتر مجله ارسال نمایند[۱].

به‌علاوه، نرم‌افزارهایی نظیر Image J و ImgeNIH اخیراً طراحی شده‌اند که به مجلات کمک می‌کنند تا هرگونه دستکاری احتمالی در تصاویر را مشخص نمایند و استفاده از آن‌ها به‌طور روزافزونی در دستور کار مجلات قرار گرفته است. با وجود این، مشکل استفاده از این نرم‌افزارها این است که اگر با آن‌ها تصویری مورد بررسی قرار گیرد، آن تصویر اعتبار خود را از دست می‌دهد. از این مشکل تحت عنوان (Deauthenticate)یاد می‌گردد. از همین رو، ضروری است که نویسندگان، همواره یک کپی

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، دورنگار: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1395.15.4.8.9]

از تصاویر اولیه خود را به عنوان ذخیره حفظ نمایند تا در این گونه موارد، که مجله اعتبار تصویر را مورد بررسی قرار می‌دهد، بتوانند از کپی تصویر اصلی خود استفاده نمایند [۱]. در همین راستا، مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از نویسندگان فرهیخته خود نیز درخواست می‌نماید که هیچ‌گونه دستکاری در تصاویر ارسالی به مجله به عمل نیاورند.

References

[1] Roberts J. An author's guide to publish ethics: A review of emerging standards in biomedical Journals. *Heache* 2009; 44: 578-89.

[2] Editorial. Beautification and Fraud. *Nat Cell Bid* 2006; 8: 101-2.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1395.15.4.8.9]